

قوانین

قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی

ماده اول- بمنظور فراهم نمودن موجبات افزایش درآمد سرانه کشاورزان وامکانات کشاورزی در امر تولید محصولات کشاورزی و آشنائی زارعین با اصول و شیوه های جدید کشاورزی و حداکثر استفاده از نیروی اضافی انسانی موجود در روستاها در قطب های کشاورزی و صنعتی مملکت و برای جلوگیری از خرد شدن و تقسیم اراضی مزروعی بقطعات غیر اقتصادی و افزایش میزان سطح زیر کشت کشور با استفاده از اراضی بایر و موات و مسلوب المنفعه وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بر اساس وظایف پیش بینی شده در ماده یک قانون تشکیل این وزارت بتدریج در واحدهای روستائی مناطق مختلف کشور شرکتهای سهامی زراعی تشکیل میدهد .

ماده دوم- سهامداران شرکتهای سهامی زراعی اشخاص ذیل خواهند بود :

۱- زارعانی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی و قوانین تقسیم و فروش خالصات مالک یا مستأجر زمین شده یا بشوند .

۲- برزرگران مشمول تعریف بند ۴ ماده یکم قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۹۰۱/۱۰/۱۳۴۰ در مناطقی که امر زراعت در تاریخ تقدیم این قانون به مجلس مستقیماً بوسیله برزرگران انجام میشود .

۳- خرده مالکانی که در اجرای مرحله دوم اصلاحات ارضی بند ج از ماده یکم قانون الحاقی بقانون اصلاحات ارضی شق تقسیم را انتخاب نموده اند در صورت تمایل آنها و با موافقت وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی .

۴- کشاورزان و خرده مالکینی که مشمول هیچ یک از مراحل اول و دوم قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نبوده و هنگام تصویب قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی (۱۹۰۱/۱۰/۴۰) شخصاً و مستقیماً به امر زراعت اشتغال داشته اند .

تبصره - در هر یک از واحدهای روستائی سهامداران شرکتهای سهامی زراعی حق

استفاده مطلق و دائم اراضی را که در اختیار دارند بشرکت واگذار مینمایند و متناسب با ارزش این حق و مقدار و موقعیت زمین مربوط و ارزش زراعی تعدادی از سهام شرکت را که وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بر اساس مقررات پیش بینی شده در اساسنامه این قبیل شرکتهای موضوع ماده پنج این قانون تعیین مینماید دریافت خواهند نمود .

ماده سوم - در مناطقی که شرکتهای سهامی زراعی تشکیل میشود وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی میتواند حق استفاده مطلق و دائم اراضی موات و بایر و مسلوب المنفعه و دایر متعلق بدولت را در اختیار شرکتهای سهامی زراعی بگذارد در این صورت وزارت مذکور به نسبت سهمی که با توجه به تبصره ماده دوم این قانون تعیین میشود در شرکت ذی سهم خواهد بود و عواید حاصله از این سهام را بمنظور کمک و تقویت شرکتهای سهامی زراعی مربوط اختصاص خواهد داد .

ماده چهارم - هرگاه صاحبان اراضی مکانیزه و سایر شرکتهای واحدهای کشاورزی یک منطقه تقاضای تشکیل شرکت سهامی زراعی نمایند وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مخیر است بهداز بررسی نسبت به تشکیل شرکت سهامی زراعی در منطقه اقدام و کمکهای فنی و لازم را در حدود قوانین موضوعه و اساسنامه شرکتهای سهامی زراعی درباره آنها معمول دارد .

ماده پنجم - شرکتهای سهامی زراعی طبق اساسنامه ای که بر اساس اصول بازرگانی تهیه و به پیشنهاد وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بتصویب هیات وزیران خواهد رسید تشکیل و اداره میشوند .

این شرکتهای پس از ثبت در دفتر مخصوصی که وزارت مذکور ترتیب میدهد دارای شخصیت حقوقی خواهند بود. کلیه تغییرات و اقدامات مربوط به ثبت شرکتهای مذکور در این دفتر انجام میشود .

ماده ششم - در مناطقی که تشکیل شرکتهای سهامی زراعی اعلام میشود در صورتیکه حداقل پنجاه و یک درصد از اشخاص مذکور در ماده دوم این قانون عضویت شرکت را قبول و بقیه از امضای اوراق و اسناد و دفاتر مربوط به تشکیل شرکت امتناع نمایند وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بقاء مقامی مستنکفین اقدام لازم را انجام خواهد داد .

ماده هفتم - مدیران شرکتهای زراعی در مورد حفظ و نگاهداری و بهره برداری از اموال و دارائی شرکت در حکم امین خواهند بود این اشخاص و همچنین مأمورین ذی ربط هرگاه در امور مربوط بشرکتهای مرتکب جرم بشوند تعقیب و بحد اکثر مجازاتی که در قوانین مربوط مقرر است محکوم خواهند شد تعقیب و دادرسی در این قبیل موارد دفوری و خارج از نوبت بعمل میآید.

ماده هشتم - رسیدگی باختلاف سهامداران و کارکنان شرکت‌های سهامی با شرکت و مدیران شرکت و یا بالعکس نسبت بامراشتهغال و یا فعالیت‌های کشاورزی درحوزه شرکت با هیأت‌های سه نفری منتخب وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی خواهد بود .

تصمیم هیات‌های مزبور قطعی و بتقاضای ذینفع ژاندارمری مکلف با اجرای آن میباشد آئین نامه نحوه رسیدگی هیات‌های فوق، از طرف وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی پیشنهاد و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده نهم - سهامداران شرکت‌های سهامی زراعی میتوانند سهام خود را بدون هیچگونه محدودیتی بشرکت یا بسهامداران دیگر همان شرکت منتقل نمایند و در هر دو مورد انتقال منوط بموافقت کتبی هیات مدیره شرکت سهامی زراعی مربوط و تایید وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی میباشد . بهر حال هدف این خواهد بود که سهام متعلق به هر یک از سهامداران از سهام مربوط به بیست هکتار زمین آبی و یا ۴۰ هکتار زمین دیم تحت کشت کمتر نباشد .

ماده دهم - در صورت فوت هر یک از سهامداران از طرف شرکت نسبت به اداره سهام متوفی اقدام و وراثت به نسبت سهم الارث از عواید سهام استفاده خواهند کرد ضمناً در صورت تقاضای وراثت یا وارث شرکت سهامی زراعی میتواند طبق اساسنامه خود نسبت بخرید سهام و تأدیبه بها اقدام نماید .

ماده یازدهم - شرکت‌های سهامی زراعی که با عضویت گروه‌های مندرج در ماده ۲ این قانون تشکیل میشوند تا ده سال از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض و حق الثبت و هزینه‌ها و رجوهی که طبق قوانین سایر شرکت‌ها متعهد به پرداخت آن هستند معاف میباشند .

تبصره - خرده مالکان مذکور در بند ۳ ماده ۲ این قانون که با عضویت در شرکت‌های سهامی زراعی عوایدی را تحصیل نمایند در صورتیکه میزان مالکیت هر یک از آنها بیش از حداکثر مقدار زمینی باشد که در اختیار یک خانواده زارع مقیم ده محل وقوع ملک آنها باشد از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض مشمول قوانین و مقررات مربوط میباشد .

ماده دوازدهم - اقساط بدهی زارعین از بابت بهای اراضی که دولت به آنها منتقل نموده و همچنین اجاره بهای اراضی مورد اجاره زارعین از طرف شرکت سهامی زراعی پرداخت و بحساب سهامداران منظور خواهد شد .

تبصره - شرکت‌های سهامی زراعی موظف هستند سهم مالکانه مالک یا مالکان را در اراضی و مناطقی که وسیله بزرگران عضو شرکت (موضوع بند ۲ ماده ۲ این قانون) زراعت میشده است پرداخت و بحساب بزرگران صاحب سهم منظور نمایند .

در صورتیکه در تعیین میزان سهم مالکین بین بزرگران و مالکان توافق نشود وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مکلف است با توجه به عرف محل و بر اساس معدل عایدات

خالص ۳ سال زراعی قبل از تشکیل شرکت سهم مالك یا مالکین را تعیین و جهت پرداخت به شرکت ابلاغ نماید .

ماده سیزدهم - وزارت اصلاحات ارضی و تعاونی روستائی با اعطاء وام و همچنین کمک های مالی و فنی بلاعوض و پرداخت هزینه های بنیادی شرکت سهامی زراعی را در اجرای وظایفی که بمعهد دارند حمایت مینماید . بودجه و اعتبارات لازم برای اجرای این منظور از محل اعتبارات عمرانی و یا جاری دولت تأمین خواهد شد .

تبصره - میزان سود و بهره وام های پرداختی به شرکتهای سهامی زراعی حداکثر معادل میزان سود و بهره وام های پرداختی به شرکت های تعاون روستائی خواهد بود .

ماده چهاردهم - در کلیه اقدامات و برنامه های که وزارتخانه ها و سازمان ها و بنگاه ها و شرکت های دولتی در مورد عمران روستائی و برنامه های آبادانی و آبیاری و بهبود وضع محصول و خرید فرآورده های کشاورزی و امثال آن اجرا مینمایند حوزه عمل شرکت های سهامی زراعی در حدود امکان حق تقدم خواهند داشت .

ماده پانزدهم - بمنظور اجرای این قانون و یافتن مناسبترین مقررات و شیوه های اجرایی آن وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی موظف است طی دوره پنج ساله آزمایش همه ساله ارزیابی دقیقی از چگونگی و پیشرفت فعالیت های شرکت های سهامی زراعی و مسائل و مشکلات آن ها وسیله مرکز تحقیقات روستائی که در وزارت مذکور بوجود خواهد آمد بعمل آورده و از نتایج مطالعات مزبور در تهیه طرح های عمرانی در دست اجرا و همچنین تنظیم لایحه نهائی قانون شرکت های سهامی زراعی استفاده نماید .

ماده شانزدهم - این قانون بصورت آزمایش بمدت پنج سال اجرا خواهد شد هر گاه در این مدت دولت اصلاحاتی را در این مقررات ضرور بداند جهت تصویب به کمیسیون های اصلاحات راضی و تعاون روستائی مجلسین تقدیم مینماید و این اصلاحات پس از تصویب لازم الاجرا است .

دولت مکلف است در پایان مدت پنج سال لایحه نهائی را جهت تصویب مجلسین تقدیم نماید مادام که لایحه نهائی بتصویب نرسیده مقررات این قانون و اصلاحاتی که بتصویب کمیسیون های اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجلسین برسد لازم الاجرا است .

قانون بالا مشتمل بر ۱۶ ماده و چهار تبصره که در جلسه روز سه شنبه پنجم دی ماه یک هزار و سیصد و چهل و شش بتصویب مجلس شورای ملی رسیده بود در جلسه روز چهارشنبه بیست و هفتم دی ماه یک هزار و سیصد و چهل و شش شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .